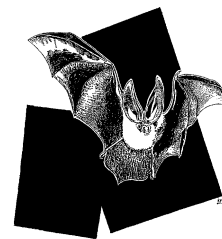

STICHTING ZOOGDIERENWERKGROEP ZUID- HOLLAND

Notitie vleermuisonderzoek

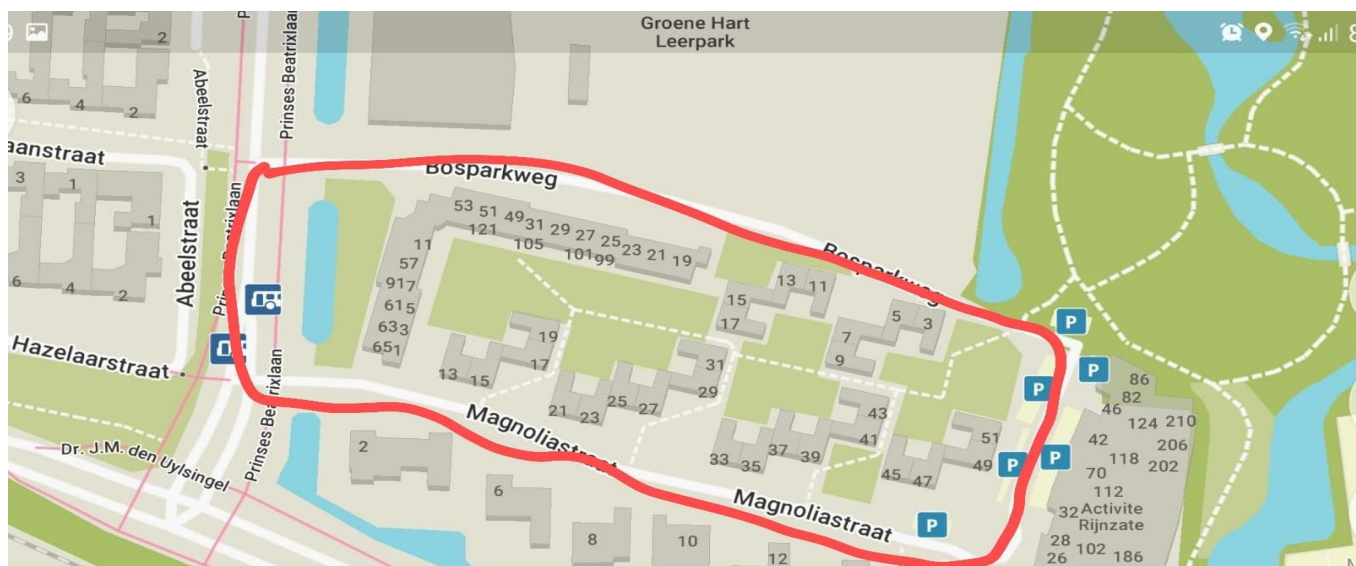
Magnoliastraat en Bosparkweg, Alphen aan den Rijn

Rudy van der Kuil, 05-11-2021

Inleiding

In het kader van de voorgenomen herbestemming van het gebied tussen de Bosparkweg en de Magnoliastraat te Alphen aan den Rijn heeft de Stichting Zoogdierenwerkgroep Zuid-Holland in opdracht van Aveco de Bondt in de periode mei tot en met september 2021 een aanvullend onderzoek naar het voorkomen van vleermuizen in en rond het plangebied uitgevoerd. Het plangebied wordt weergegeven in figuur 1.

De door Primum uitgevoerde QuickScan in november 2020 had als conclusie dat de gebouwen geschikt werden geacht als onderkomen voor vleermuizen en dat er aanvullend onderzoek moest worden gedaan.

Figuur 1. Plangebied

Aanleiding van het onderzoek is de herinrichting van het gebied waarbij er ook sloop zal plaatsvinden. Deze werkzaamheden kunnen schadelijke effecten hebben op potentieel aanwezige vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen. Het doel van het onderhavige onderzoek is vast te stellen in hoeverre het plangebied wordt gebruikt als vaste rust- en verblijfplaats en/of voortplantingsplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. Tenslotte zal worden verwezen naar de voor de soorten beschikbare kennisdocumenten¹, waarin aangegeven staat welke maatregelen moeten worden getroffen.

¹<https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

Methodiek

Het vleermuisonderzoek bestond uit 6 bezoeken. Onderzocht werd de aanwezigheid van zomer-, kraam- en paar- en massawinterverblijfplaats. De gebouwen werden in de QuickScan geschikt geacht als onderkomen voor vleermuizen en ook als massawinterverblijfplaats. Wel wordt er van uit gegaan dat zomer-, paar- en kraamverblijfplaatsen ook geschikt zijn als winterverblijfplaats voor kleine aantallen dieren. Bij het onderzoek werd het vleermuisprotocol 2021 als uitgangspunt genomen.

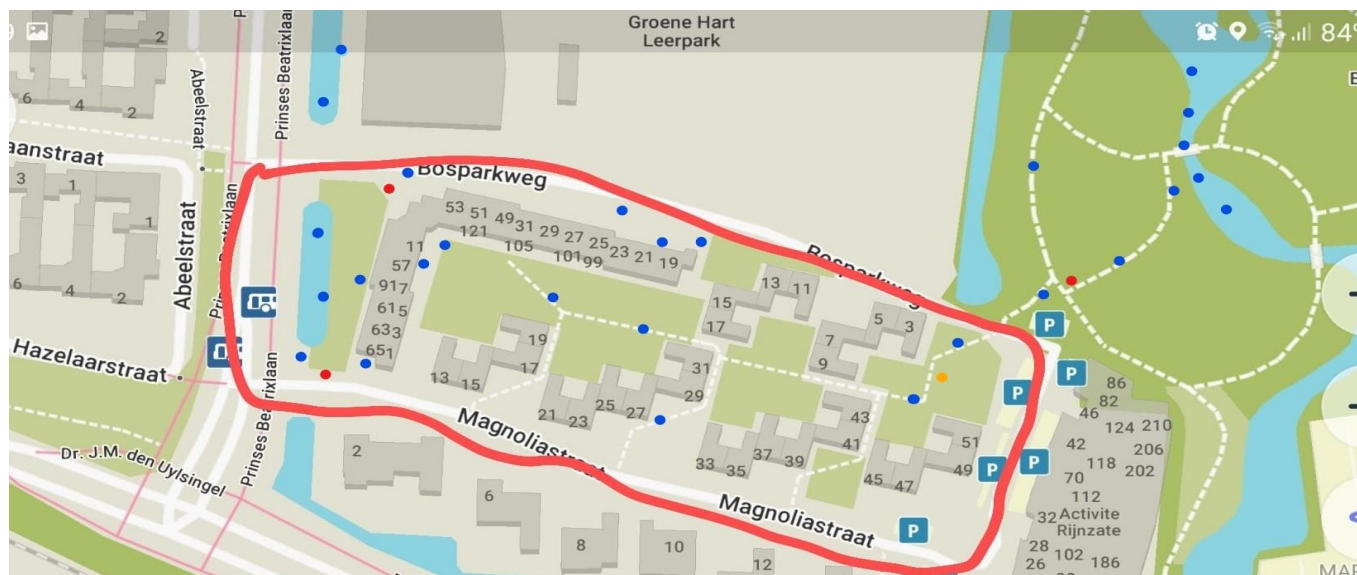
Nr.	Datum	Bezoek (zon op- ondergang)	Uitvoerders	Weer
1:	15-05-2021	21.15 – 23.30 (21.28)	Pieterse, Kuil, Noort, Meurs	Droog, matige wind, 12 gr.
2:	25-06-2021	03.00 – 05.30 (05.21)	Pieterse, Kuil, Kluis, Noort	Droog, weinig wind, 14 gr.
3:	15-07-2021	21.45 – 24.00 (21.53)	Pieterse, Kuil, Noort, Meurs	Droog, weinig wind, 13 gr.
4:	13-08-2021	24.00 - 02.00 (21.08)	Pieterse, Kuil, Meurs, Noort	Droog, weinig wind, 14 gr
5:	26-08-2021	22.00 – 02.00 (20.40)	Pieterse,, Kuil, Noort, Meurs	Droog, weinig wind, 15 gr
6:	23-09-2021	22.30 – 00.30 (19.36)	Pieterse, Kuil, Kluis, Noort	Droog, weinig wind, 13 gr.

De vleermuisonderzoeken zijn uitgevoerd met batdetectors Pettersson D240x in combinatie met Pettersson D100 en Batlogger M. Tijdens najaarsbezoeken is ook gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera (Pulsar Helion X28).

Tijdens alle bezoeken werd intensief rond het gebouw gelopen. Door tijdens elk bezoek verspreid 4 personen in te zetten, kon het gehele plangebied goed worden overzien. Tijdens de avondschemering werd daarnaast met verrekijkers de gevels geïnspecteerd en werd er langs zijgevels gecontroleerd op de aanwezigheid van keutels van vleermuizen.

Resultaten vleermuisonderzoek

Tijdens de veldbezoeken werden drie soorten vleermuizen aangetroffen (totaal 31 waarnemingen): gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis. De laatste betrof een overvliegend dier en heeft geen relatie tot het gebouw en wordt dan ook niet verder besproken.

Figuur 2 alle vleermuiswaarnemingen, rood (ruige dwergvleermuis), blauw (gewone dwergvleermuis) en oranje (rosse vleermuis).

Gewone dwergvleermuis

27 Waarnemingen betroffen gewone dwergvleermuizen (gemiddeld 4-5 waarnemingen per bezoek). Een groot aantal van deze waarnemingen is ook nog buiten het plangebied gedaan. Het merendeel van de waarnemingen binnen het plangebied betrof foeragerende en passerende dieren die vooral aan de westzijde van het plangebied foerageren waar zich de watergang bevindt, aan de Prinses Beatrixlaan. Tussen de lage opbouw werden slechts sporadisch dieren gehoord. Er is waargenomen dat de vleermuizen van buiten het plangebied komen daarnaast werden de eerste dieren pas laat na zonsondergang gehoord, hetgeen er op duidt dat het merendeel van de vleermuizen elders een onderkomen hebben.

In het plangebied werd bij elk bezoek door maximaal een vijftal gewone dwergvleermuizen gefoerageerd. Tijdens de ochtend ronde op 25 juni werden er twee zomerverblijfplaatsen gevonden, er werden totaal drie invliegende dieren gespot, een enkel dier en een groepje van twee dat gebruik maakte van de ruimte die er op een aantal plekken is waar te nemen tussen de muur en de aluminium strip aan de bovenzijde van het gebouw. Daarnaast werd er 1 paarverblijfplaats aangetroffen op dezelfde plaats als waar de zomerverblijfplaats was gevonden. Ook is het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van massawinterverblijfplaatsen, deze zijn binnen het plangebied tijdens de twee bezoeken op 13 en 26 augustus niet gevonden. Wel werd er buiten het plangebied, 300 meter ten zuiden van het plangebied, langs de Laan der Continenten bij de hoogbouw aan de Zuidpoolsingel op een aantal plekken meerdere zwermende dieren aangetroffen langs de gevels hetgeen duidt op aanwezigheid van een of meer massawinterverblijfplaatsen in dat complex. Verder werden er buiten het plangebied bij de Rehobothschool, 170 meter ten noorden van het plangebied, op een aantal plaatsen nog paarplaatsen gevonden van gewone dwergvleermuis.

Figuur 3: In blauw de zwermplekken massawinterverblijfplaatsen, in geel de paarplaatsen en in rood de zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis.

Foto 1. Locatie van 2 invliegende gewone dwergen, zomerverblijfplaats

Foto 2. Locatie in rood van 1 invliegende gewone dwerg en geel paarplaats van de gewone dwerg. Dit betreft twee in- en uitvliegplekken voor één dezelfde verblijfplaats/

Gelet op de jaarronde aanwezigheid moet er van worden uitgegaan dat alle zomer- en paarverblijfplaatsen ook als winterverblijfplaats worden gebruikt door de individuele dieren en/of de paargroepen.

Ruige dwergvleermuis

2 Waarnemingen betroffen ruige dwergvleermuizen. 2 Foeragerende dieren, welke in het najaar zijn gehoord, boven de watergang langs de Prinses Beatrixlaan. Er is geen verband gelegd tussen deze dieren en het gebouw, verblijfplaatsen van de soort werden binnen en grenzend aan het plangebied niet aangetroffen..

Conclusie onderzoek

In het plangebied zijn 2 zomerverblijfplaatsen en 1 paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis aanwezig. Er moet van worden uitgegaan dat zomer-, kraam- en paarverblijfplaatsen ook gebruikt worden als winterverblijfplaats voor kleine aantallen dieren². Essentieel foerageergebied en (essentiële) vliegroutes zijn binnen het plangebied afwezig. In de omgeving is ruim voldoende leefgebied aanwezig, te denken valt aan het Bospark en groenstructuren langs onder meer de Dr. J.M. den Uylsingel en de Pr. Beatrixlaan.

Effectbeoordeling

Door de geplande werkzaamheden, herontwikkeling van het plangebied waarbij er ook sloop zal plaatsvinden, treden schadelijke effecten op voor de twee jaarrond gebruikte verblijfplaatsen.

Door de werkzaamheden wordt de Wet natuurbescherming overtreden (Art 3.5 lid 2 (Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren) en Art 3.5 lid 4 (Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen).

Ontheffing van de Wet natuurbescherming dient te worden aangevraagd voor het tijdelijk wegnemen van 2 jaarrond gebruikte verblijfplaatsen (1 zomerverblijfplaats en 1 zomer- en paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis, beide geschikt als winterverblijfplaats voor individuen en paargroepjes).

Op basis van deze resultaten, de te verlenen ontheffing Wet natuurbescherming, het bestek en aanvullende informatie over de geplande ingreep zal een Ecologisch Werkprotocol moeten worden opgesteld op basis waarvan de werkzaamheden binnen het plangebied moeten worden uitgevoerd. Werkzaamheden dienen conform dit Ecologisch Werkprotocol te worden uitgevoerd. In het Ecologisch Werkprotocol dienen maatregelen te worden benoemd om de functionaliteit en de gunstige staat van instandhouding te waarborgen en om aan de zorgplicht te voldoen.

Tenminste de volgende maatregelen moeten worden getroffen:

- Plaatsen 12 tijdelijke vleermuiskasten aan gebouwen binnen een afstand van 200 meter tot het plangebied, aan gebouwen. Dit dienen bij voorkeur houtbetonnen vleermuiskasten te zijn.
- Ongeschikt maken van de bebouwing binnen het plangebied, rekening houdend met de gewenningsperiode voor de tijdelijke voorzieningen, dus tenminste 6 maanden na het plaatsen van de kasten.

² Bron: Kennisdocument Gewone dwergvleermuis.

- Realiseren van 12 inbouwvoorzieningen in de nieuwbouw voor gewone dwergvleermuis, op verschillende hoogten, met een minimale hoogte van 5 meter, een aantal kasten dient direct onder de dakrand te worden ingebouwd. Deze kasten dienen geschikt te zijn voor zomer-, paar-winterverblijfplaatsen van kleine groepjes gewone dwergvleermuizen.

Voor gedetailleerde informatie wordt verwezen naar de kennisdocumenten voor betreffende soorten.